

LUNDS
UNIVERSITET

1

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

SV: Riktiga män röstar på Sverigedemokraterna?

EN: Real men vote for the Swedish Democrats?

Kristoffer Larsson Lindström

Gustav Guldager

Ivar Eriksson

Kandidatuppsats VT 2020

Handledare: Simon Granér

Abstract

This aim of this thesis was to examine how well personality and gender-identification, by themselves and combined, were able to predict ideological orientation. This through the personality test HEXACO and gender-identification test BSRI. The purpose of the study was to help improve the understanding of Swedish voters. The sample was a convenience sample (N=272), with 171 women and 101 men, all Swedish citizens, participating. The data was collected through an online survey, containing the Swedish translations of HEXACO-60 and BSRI and standard questions related to gender, age and municipality of residence. The survey ended with a 9 scaled question related to ideological orientation, 1 = *extreme left*, 9 = *extreme right*. Separate multiple linear regression analyses were conducted in order to attempt to answer the initial research question. The HEXACO model achieved an R^2 value of 17.2, meanwhile BSRI reached 10.2. Combined, the HEXACO+BSRI model achieved an R^2 value of 18.1. All three models, BSRI, HEXACO and HEXACO+BSRI, were statistically significant ($p < .001$). In the HEXACO model honesty-humility (-0.59) and emotionality (-0.46) had a significant negative correlation with ideological orientation. Meanwhile in the BSRI model femininity had a significant negative correlation (-0.54) and masculinity a significant positive correlation (0.30). Parts of HEXACO and BSRI had high intercorrelation, which might explain the low gain from combining the two models. With our result we have contributed to the electorate understanding of how personality factors affect swedes ideological orientation and to which degree.

Keywords; BSRI, HEXACO, Ideology, predicting ideology, ideological orientation.

Sammanfattning

Studien ämnade att undersöka hur väl personlighet respektive könsidentifiering, var för sig respektive tillsammans, kan predicera ideologisk orientering. För att undersöka detta användes personlighetstestet HEXACO och könsidentifieringstestet BSRI. Syftet med uppsatsen var att öka väljarförståelsen. Studien utgick ifrån ett bekvämlighetsurval (N=272), med 171 kvinnor och 101 män. Samtliga var svenska medborgare och boende i Sverige. Datan samlades in genom en onlineenkät, bestående av svenska översättningarna av HEXACO-60 & BSRI, samt grundläggande frågor kring kön, ålder och boendekommun. Därefter avslutades enkäten med en fråga där respondenten fick placera sig själv ideologiskt på en niogradig skala där 1 = *extremvänster* och 9 = *extremhöger*. Flera linjära multipla regressionsanalyser utfördes för att försöka besvara initiala forskningsfrågan. HEXACO uppnådde ett R^2 värde på 17.2, BSRI 10.2 och HEXACO+BSRI i kombination 18.1. Samtliga tre modeller, BSRI, HEXACO och BSRI+HEXACO var statistiskt signifikanta ($p < .001$.) I HEXACO modellen hade både Honesty-Humility (-0.59) och Emotionality (-0.46) en signifikant negativ korrelation med ideologisk orientering. I BSRI modellen hade femininitet (-0.54) en signifikant negativ korrelation medan maskulinitet hade en signifikant positiv korrelation (0.30). Delar av BSRI och HEXACO korrelerade högt, vilket kan vara en delförklaring av den låga ökningen av R^2 värdet vid kombination av HEXACO och BSRI. Med vårt resultat har vi kunnat bidra till en ökad väljarförståelse och förståelse för vilka personlighetsfaktorer som påverkar svenskars ideologiska orientering samt till vilken grad.

Nyckelord; BSRI, HEXACO, Ideologi, predicera ideologi, ideologisk orientering.

Innehållsförteckning

Introduktion	5
Teori	5
Personlighet	6
Könsidentifiering	6
Ideologisk orientering	7
Tidigare forskning	8
Syfte, frågeställningar och hypoteser	10
Metod	10
Insamlingsteknik	10
Deltagarinformation	11
Variabler och Design	12
Etik	14
Resultat	15
Kontroll för antaganden	15
Hypotes 1a	16
Hypotes 1b	17
Hypotes 2	17
Hypotes 3	
Diskussion	18
Hypotes 1	19
1a	19
1b	19
Hypotes 2	19
Hypotes 3	20
Resultatdiskussion	20
Begränsningar	20
Användbarhet	22
Referenser	24
Bilagor	28
Bilaga A	28
Bilaga B	29
Bilaga C	32
Bilaga D	33
Bilaga E	35
Bilaga F	36

Sedan demokratins instiftande har intresset för att förstå väljargrupper och kunna appellera till dessa varit stort. Ofta när man försöker dela upp väljargrupper för att göra dessa mer förståeliga tittar man på kön och åldersgrupper. Inom detta område har tidigare data visat på att kvinnor generellt sett röstar på partier som placerar sig själva längre till vänster på den politiska vänster-högerskalan, och män visar samma tendens fast åt högerhållet (Statistiska centralbyrån, 2019). De senaste åren har dock nya sätt att kampanja uppkommit, och med det nya möjligheter och utmaningar. Med hjälp av enorma techföretag som Google och Facebook kan politiska organisationer rikta in sig till väljare genom kategorier (Facebook, u.å.; Google, u.å.a). Kategorier som tidigare varit svåra att avgränsa till en mindre grupp, exempelvis personer som tycker om en viss produkt eller vanligtvis engagerar sig i vissa forum går numera att rikta in sig tydligare till. Samtidigt som denna utveckling pågått har sociala medier också erbjudit nya datainsamlingsmöjligheter. Där man tidigare behövde fråga om tydligt godkännande och gå runt med papper och penna eller brev, har man numera möjligheten att gå över till nya metoder. Metoder såsom datainsamling genom olika typer av "quiz" på sociala medier, som agerar i en form av gråzon där deltagarna inte alltid är helt införstådda med hur datan kommer att användas, eller att den ens samlas in (Cadwalladr & Graham-Harrison, 2018). Med detta har man också kunnat få in data från stora mängder individer. Därmed har användningsområdena för och möjligheterna med personlighetstest ökat markant. Man har exempelvis sett att man kan predicera vissa typer av väljarbeteenden såsom ideologisk orientering genom personlighetsfaktorer, som därefter kan predicera röstningsbeteenden (Chirumbolo & Leone, 2010). Dessa tekniker användes bl.a. i amerikanska valet 2016 och företaget som utförde det påstår sig ha gjort det i många tidigare val (Cadwalladr & Graham-Harrison, 2018) genom femfaktormodellen (FFM), även kallat "The big five". Dock finns det studier på att personlighetstestet HEXACO är mer framgångsrikt i att predicera ideologisk orientering än femfaktormodellen (Chirumbolo & Leone, 2010).

Vår fundering är dels hur HEXACO predicerar ideologisk orientering i en svensk kontext, men även ifall man kan utveckla den prediktiva förmågan ytterligare genom andra personlighetsvariabler. I denna studie vill vi se ifall könsidentifiering kan vara en sådan variabel. Generellt sett brukar Sverige ses som ett väldigt jämställt land (The European Institute for Gender Equality, 2019). Detta tror vi kan ge möjligheter för större varians i könsidentifiering, något som i sin tur förhoppningsvis kan bidra till att det finns en möjlighet att läsa ut ideologisk orientering utifrån könsidentifiering.

Teori

Personlighet. HEXACO Personality Inventory - Revised (HEXACO-PI-R) försöker kartlägga sex olika personlighetsdrag, Honesty-Humility, Extraversion, Emotionality, Conscientiousness, Openness to experience och Agreeableness. Därefter går varje faktor att dela upp i fyra olika facetter. Exempelvis Honesty-Humility som delas upp i uppriktighet, öppenhet, återhållsamhet och anspråkslöshet, där varje facett egentligen skiljer sig åt men tillsammans utgör faktorn (Lee & Ashton, 2004; Psykologiguiden, 2020). Tittar man på facetterna av varje faktor kan man läsa ut ungefär vad faktorn står för. Extraversion handlar i HEXACO-PI-R om social självbild, social självkänsla, hur mycket man tycker om att socialisera och befinna sig i sociala situationer såväl som individens energi. Openness to experiences olika delar fokuserar på kreativitet, icke-konventionalitet, intresse för naturen och konst samt intresse för mänskligheten och naturen. Agreeableness handlar om hur tålmodig och flexibel en individ är, och hur sannolik den är att förlåta och vara överseende med andras misstag. Conscientiousness i sin tur fokuserar på hur ordningsam en individ är med facetter som organisering, arbetsamhet, perfektionism och impulsivitet. Emotionality handlar om hur rädd, ångestfylld, osjälvständig och sentimental en individ är (Lee & Ashton, 2004). Som man kan se skiljer sig de olika facetterna åt och pekar på relativt olika delar av en faktor, men har framtagits genom faktoranalyser. HEXACO är också utvecklat för att andra individer ska kunna fylla i en enkät "för att skatta en individ" dvs att man skattar hur en annan person är och agerar (Lee & Ashton, 2004). Denna observationsskattning visade dock endast på korrelationer mellan .47 och .62 med de självskattade värdena, som i sin tur har visat på god reliabilitet och validitet (Ashton & Lee, 2009).

Könsidentifiering. Skillnader och likheter mellan män och kvinnor kan beskrivas med flertalet olika mångfacetterade begrepp, exempelvis kön, genus eller könsroll. Beroende på hur de definieras kan de innefatta biologiska och kulturella egenskaper i olika grad. De kan även förhålla sig till män och kvinnor på olika vis, exempelvis som motpoler på ett spektrum, två skilda enheter eller som två av en rad möjliga alternativ (Persson, 1999). I den här studien kommer "kön" avse binärt juridiskt kön och "könsidentifiering" avse ett mer komplext konstrukt som operationellt definieras med Bem Sex-Role Inventory (BSRI). BSRI är valt eftersom detta test länge har varit populärt (Donnelly & Twenge, 2017) och är lämpligt för vårt syfte. BSRI utvecklades i början på 70-talet av professor Sandra Bem (1974). BSRI, till skillnad från tidigare mått på könsidentifiering mäter maskulinitet och femininitet som två separata variabler istället för två motsatser på samma spektrum. Detta öppnade upp möjligheten för en individ att klassificeras som androgyn: besitta både

maskulina och feminina karaktärsdrag. Ursprungligen bestod BSRI av 60 items, 60 karaktärsegenskaper, varav 20 beskrevs som åtråvärda egenskaper hos män (exempelvis “competitive” och “aggressive”), 20 beskrevs som åtråvärda egenskaper hos kvinnor (exempelvis “gentle” och “loyal”) och de resterande 20 var neutrala (exempelvis “happy” och “secretive”). Dessa neutrala item delades upp i 10 socialt önskvärda egenskaper och 10 socialt ej önskvärda egenskaper. Var item i Bems skala låter undersökningsslagarna skatta hur väl ett visst karaktärsdrag skulle beskriva dem på en sjugradig Likertskala. Summan av en individs resultat på de maskulina och de feminina frågorna användes för att beskriva hennes självuppskattade maskulinitet respektive femininitet. Den neutrala skalan användes som referensvärde för att undersöka om försöksdeltagarnas svar på de övriga frågorna påverkades av en oberoende tendens att beskriva sig själv i socialt önskvärda termer eller det motsatta.

Sedan BSRI först utvecklades har fyra kategorier för könsidentifiering formulerats (Persson, 1999). Dessa representerar olika kombinationer av poäng på den maskulina respektive feminina skalan: “undifferentiated” (låg maskulinitet och låg femininitet), “masculine” (hög maskulinitet och låg femininitet), “feminine” (låg maskulinitet och hög femininitet) samt “androgynous” (hög maskulinitet och hög femininitet).

Persson (1999) översatte och omarbetade den ursprungliga BSRI från 1974 för att passa i en svensk kontext. Denna version innefattar inte de 20 neutrala itemen, en förändring som Bem själv har föreslagit sedan hon först formulerade måttet. Vidare har Persson även reducerat de maskulina karaktärsdragen till 13 items och de feminina till 12 items. Denna förändring är en konsekvens av att de borttagna karaktärsdragen i en svensk kontext antingen endast korrelerade svagt med dess representerade skala (d.v.s. maskulinitet respektive femininitet), eller att män och kvinnor var oenig om vissa items var typiskt maskulina eller feminina.

Ideologisk orientering. Ända sedan den franska nationalförsamlingen skapades under den franska revolutionen har människors ideologiska orientering i Europa representerats av en uppdelning mellan *vänster* och *höger* längs en endimensionell skala (Laponce, 1981, refererat i Weber, 2012). Begreppet vänster-högerskala används flitigt i nutida nyhetsrapporteringar och i helt vardagliga samtal är gemene man införstådd med vad som menas med ett politiskt vänster och höger. Europeisk forskning som berör politik kan därför använda sig av en vänster-högerskala för att kunna identifiera människors ideologiska orientering (Chirumbolo & Leone, 2010; Lee, Ashton, Griep & Edmonds 2018). För att resultaten i forskning där man låter deltagarnas placering på en vänster-högerskala definiera

deras ideologiska orientering ska ha hög validitet så behöver deltagarnas definition av det politiska vänster och det politiska höger vara så pass lika som möjligt (Zachmeister, 2006). Det är därför gynnsamt om landet som forskningen utförs i har haft demokrati under en lång period för att landets befolkning ska ha en bra uppfattning av vad som menas med vänster och höger (Noel & Thérien, 2008, refererat i Weber, 2012). I Sverige har vi haft demokrati i cirka hundra år vilket har bidragit till att svenskar generellt förstår innebörden av vänster och höger.

Tidigare forskning

På grund av områdets praktiska tillämpning har det gjorts många omfattande studier inom ämnet. Flertalet studier har också undersökt hur olika personegenskapers relationer med ideologisk orientering ser ut.

En sådan studie utfördes av Chirumbolo och Leone (2010) som ansåg att demografiska och socioekonomiska variabler inte längre nödvändigtvis var de bästa prediktorerna för ideologisk orientering och partitillhörighet. De resonerade att ett modernt individualistiskt samhälle med mindre framträdande samhällsklyftor bör lägga mer vikt vid personliga skillnader. Chirumbolo och Leone applicerade HEXACO-modellen samt femfaktormodellen för personlighet på en italiensk population och undersökte hur dessa samvarierade med ideologisk orientering. Man använde sig av en sjugradig fråga där 1 var extremvänster och 7 var extremhöger. I en regressionsanalys med de beroende variablerna röstning och ideologisk orientering fann man fyra personlighetsdrag i HEXACO som signifikant samvarierade med ideologisk orientering: Honesty-Humility ($B = -.17$), Agreeableness ($B = -.11$) och Openness ($B = -.21$) hade en signifikant negativ korrelation med ideologi medan Conscientiousness ($B = .23$) var signifikant positiv. Modellen som helhet beräknades kunna förklara 12% av variansen ($R^2 = .12$). Vidare drog man också slutsatsen att HEXACO var bättre lämpad än femfaktormodellen, som i studien bara kunde förklara 12% av variansen ($R^2 = .07$).

Lee, Ashton, Griep och Edmonds (2018) var intresserade av att analysera hur relationen mellan personlighet och ideologisk orientering (samt religiositet) varierade i olika internationella kontexter. Deltagarna fyllde i HEXACO-100 (100 items), demografisk information samt självskattade sin ideologiska orientering från 1 (väldigt vänster) till 7 (väldigt höger). Efter en tvåårig datainsamlingsperiod analyserades resultatet från de länder med tillräckligt representativ data ($N > 250$).

Resultatet för Sverige ($N = 771$) visade att ålder signifikant korrelerade negativt med den ideologiska skalan ($r = -.06$) och detsamma för kön ($r = -.22$). I avseende på HEXACO

såg man att Honesty-Humility ($r = -.31$), Emotionality ($r = -.26$), Agreeableness ($r = -.06$) och Openness ($r = -.19$) korrelerade signifikant negativt med ideologi. Extraversion ($r = .09$) och Conscientiousness ($r = .18$) korrelerade signifikant positivt med ideologi, där samtliga värden var signifikanta.

Lee, Ashton, Griep och Edmonds (2018) presenterade två svagheter med sin studie. För det första var urvalet troligen inte representativt eftersom forskarna aktivt sökte deltagare de som deltog hade själva hittat undersökningen online eller blivit inbjudna av bekanta, det kan därför antas att dessa deltagare representerade en del av populationen med tidigare erfarenhet inom psykologi. Urvalet begränsades ytterligare av att formuläret endast fanns tillgängligt på engelska. Vidare lyfte Lee, Ashton, Griep och Edmonds även problematiken att studera vänsterideologi och högerideologi som motsatser på ett spektrum istället för två separata variabler. Eventuellt skulle en sådan indelning bättre representera de underliggande psykologiska konstrukterna för vänster- och högerideologi. Utöver dessa svagheter som forskarna själva lyfte ser vi en begränsning med att beskriva kön i en klassisk binär uppdelning vilket troligen inte fångar individuella skillnader i tillräckligt stor utsträckning, till skillnad från en mer komplex modell så som BSRI.

Romer (1990) avsåg undersöka om engagemang inom politik var ett maskulint åtagande. I processen att besvara denna frågeställning undersökte Romer även hur könsidentifiering skiljer sig mellan politiska grupper i avseende på politiska värderingar. Könsidentifiering skattades med BSRI och deltagarnas politiska grupptillhörighet skattades med en kvalitativ analys av deltagarnas svar på frågan: "Briefly describe your political views". Analysen av de politiska åsikterna placerade deltagarna i en av de tre följande grupperna: konservativ, liberal och vänster. Romer fann att konservativa beskrev sig själva som mer maskulina jämfört med de andra två grupperna (denna grupp bestod dock till stor del av män vilket Romer beskriver som en möjlig confounder). Utöver detta identifierades inga statistiska skillnader mellan politiska grupper i avseende på könsidentifiering.

Romers studie lyfter frågan hur relationen mellan könsidentifiering och politik ser ut. Eftersom detta inte var studiens huvudsakliga syfte ser vi dock vissa brister. Urvalet består av unga (14-18 år) politiska aktivister vilket troligen inte ger ett representativt resultat för en mer generell population. Vidare lyfter Romer även själv i samma studie att politiskt aktiva tenderar skatta sig högre på maskulinitet än övriga vilket ytterligare påvisar urvalets brister. Utöver problem med urvalet är studiens politiska kategorisering begränsande. Dels är den endast applicerbar i en amerikansk kontext då Romers definitioner av de tre kategorier grundar sig i samtida amerikansk politisk kontext. Dels blir konsekvenserna av en

nominalskala att man förlorar vissa nyanser i individuella skillnader på politiska åsikter. Vår förhoppning är att vi ska kunna lära av och utveckla Romers studie i avseende på könsidentifiering och dess relation med ideologi.

Syfte, frågeställningar och hypoteser

Syftet med denna studie är att undersöka hur de två personlighetsmåten HEXACO och BSRI förhåller sig till ideologisk orientering. Förhoppningen är att studiens resultat ska ge en inblick i de faktorer hos myndiga svenskar som vi tror har störst påverkan på sin ideologiska orientering. Politiska partier kan också dra nytta av resultatet i sin strävan efter ökad väljarförståelse och använda detta för att anpassa sin kommunikation.

Våra huvudsakliga frågeställningar i studien är; Hur mycket kan faktorerna personlighetsdrag och könsidentitet predicera politisk orientering samt vilken, eller vilka, av dessa faktorer predicerar bäst och hur ställer sig dessa mot de traditionella måtten ålder och kön?

Med utgångspunkt i tidigare forskning hypotetiserar vi att det finns ett statistiskt samband mellan BSRI och ideologisk orientering (hypotes 1a), samt HEXACO och ideologisk orientering (hypotes 1b). Vidare förutser vi att HEXACO och BSRI tillsammans kan förklara mer av variansen på ideologisk orientering än måtten gör var för sig (hypotes 2). Vi förväntar oss även att HEXACO och BSRI kan förklara mer av variansen på ideologisk orientering än ålder och kön (hypotes 3).

Metod

Insamlingsteknik

Enkäten i sig var en onlineenkät gjord i Google forms. Google forms har hög tillgänglighet, är användarvänlig och är sannolikt någonting som deltagarna känner igen, har använt tidigare och därmed känner sig trygga med. Den har också varit väldigt anpassningsbar för våra ändamål och är enkel att formatera. Datan samlades in under fem dagar, mellan den 17 och 21 april.

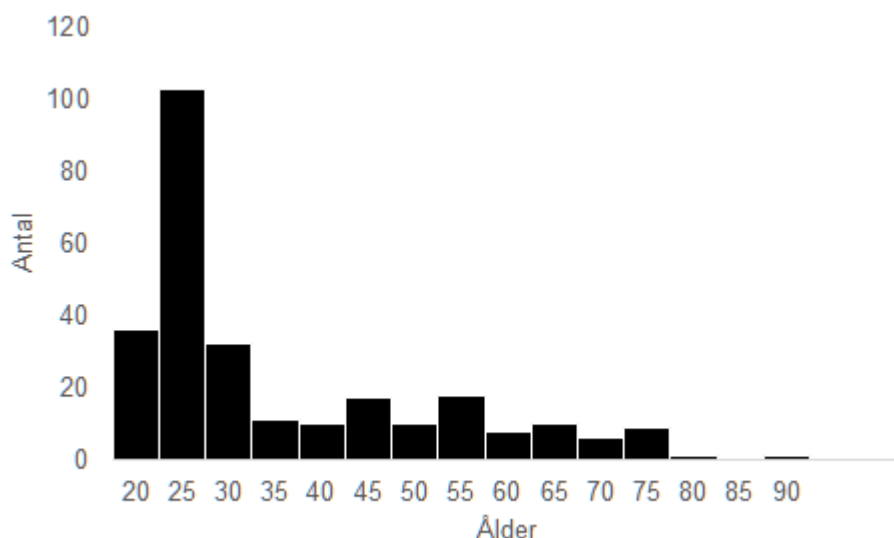
Urvalet var ett bekvämlighetsurval, enkäten delades primärt genom personliga kontakter och sociala nätverk. Till detta tillkom en del genom snöbollsurval, där vi bad deltagarna att i sin tur sprida vidare enkäten till sina kontakter. Slutligen delade vi också länken i några utvalda grupper för att försöka få en bättre demografisk spridning i form av ålder och geografisk hemvist. Anledningen till bekvämlighetsurvalet var dels rådande omständigheter i form av nuvarande hälsorekommendationer, men i huvudsak begränsade resurser.

Inklusionskriterierna för att delta i studien var att man skulle vara svensk medborgare samt över 18 år. Detta informerades om på första sidan av enkäten, och kontrollerades genom standardfrågor om respondenternas ålder och nuvarande bostadskommun. Deltagare behövde också ha tryckt i att man läst informationen och samtyckt till att delta i studien för att komma vidare till frågorna. Detta för att deltagarna skulle vara medvetna och informerade om studien och hur dess data och integritet tas hänsyn till, som vi går in mer på under avsnittet Etik. Hela framsidan för enkäten går också att finna i Bilaga A.

Vi har inte någon information om hur många som sett studien men valt att inte delta, eller hur många som avbrutit enkäten under dess gång. Den enda compensationen som utlovades var vår tacksamhet. Förhoppningsvis bidrar detta till att deltagarna inte motiverades av andra faktorer än viljan att bidra till studien.

Deltagarinformation. För att försäkra oss om generaliserbarheten av vårt resultat till den nivån det är möjligt med vårt urval utgicks det från Tabachnick & Fidells (2013, refererat i Pallant, 2020) formel för antal deltagare, $N > 50 + 8m$. I vårt fall har vi totalt 8 oberoende variabler, vilket gav oss en minimigräns på 114 deltagare. Totalt fick vi in 273 svar på enkäten. 272 av de 273 svaren var giltiga. En respondents data har tagits bort från studien på grund av för låg ålder. Av de kvarvarande var 101 män (37.1 %), 171 kvinnor (62.9 %) medans ingen respondent identifierade sig som "annat" eller inte ville svara (0.0 %). Åldersmässigt var det ett åldersspann från 18 till 90 år ($M = 33.7$, $SD = 16.2$, $Mdn = 25$). Spridningen går att se i Figur 1.

Geografiskt inkom det svar från respondenter bosatta hela vägen från Trelleborgs kommun i de sydligaste delarna av Sverige (37 st.) upp till Lycksele kommun i de mer norra delarna (10 st.). Totalt svarade respondenter från 52 olika kommuner, med en överrepresentation från vissa skånska kommuner såsom Lund med 65 st. respondenter, Malmö med 39 st. och Trelleborg med 37 st.

Figur 1. Histogram över spridningen för deltagarnas ålder där varje stapel representerar antalet deltagare till och med stapelns angivna ålder.

Variabler och Design

Studien är en kvantitativ studie och all data samlades in genom ett webbaserat frågeformulär. Alla deltagare får utföra samma enkät. På sida ett får studiens deltagare läsa igenom ett stycke (se Bilaga A) rörande bland annat inklusionskriterier, studiens etiska aspekter samt vilka ämnen som studien kommer att behandla. Under stycket behövde deltagarna bekräfta att de har läst informationen genom att kryssa i att de har “läst och accepterat villkoren” innan de kunde fortsätta med enkäten. Alla enkätens frågor var obligatoriska och deltagarna behövde således svara på varje fråga för att kunna slutföra enkäten.

På sida två får deltagarna svara på en öppen fråga om ålder, en trealternativsfråga om sitt juridiska kön samt en öppen fråga om vilken kommun de är bosatta i. Frågan om deras juridiska kön innehöll alternativen “Man”, “Kvinna” och “Annat / Vill inte svara”. Från sida två till enkätens sista sida, sida fem, påmindes deltagarna om att all deras information är anonym och deltagarna uppmanades också att svara så sanningsenligt som möjligt.

På sida tre skattades deltagarnas personlighet genom den officiella kortversionen av HEXACO-60 (bestående av 60 items), där vi använde oss av Bergh och Akramis (2016) svenska översättning av HEXACO-100 (bestående av 100 items). Vi har då använt oss av Bergh och Akramis svenska översättningar för de 60 items som ingår i det officiella HEXACO-60 testet. Testet på 60 frågor som denna studie använde sig av förväntades ta ungefär 10 minuter att fylla i (Ashton & Lee, 2009). I och med att vi använde oss av 60 items

finns det mindre utrymme för tolkning av facetter än vid användning av de alternativa HEXACO versionerna med 100 och 200 items. Vi bedömde att det hade varit för komplicerat och svårtolkat att analysera varje facetts potentiella påverkan på ideologisk identifiering och har således inte gjort detta utan istället fokuserat på HEXACOs sex faktorer. HEXACOs sex faktorer beräknas genom att man räknar ut medelvärdet från påståendena för respektive faktor (Lee & Ashton, 2004). Den engelska HEXACO-60 har visat på god intern konsistens ($\alpha > .70$), de sex underliggande personlighetsfaktorerna interkorrelerar förhållandevis svagt ($r < .30$) (Ashton & Lee, 2009). Motsvarande test av den svenska versionen av HEXACO-60 finns ej att tillgå, något som vi därför undersöker i avsnittet Resultat. Varje HEXACO item var ett påstående som deltagarna fick ta ställning till genom att placera sig längs en femgradig skala där ändpunkterna representerades av "Håller inte alls med" och "Håller med helt". Se Bilaga B för samtliga 60 HEXACO items som använts i enkäten.

På sida fyra fick deltagarna svara på en svensk version av BSRI för att mäta könsidentifiering: BSRI-SE. Detta instrument är översatt samt omarbetat för att passa en svensk kontext (se avsnittet Teori) och har en god intern konsistens ($\alpha > .80$) (Persson, 1999). Deltagarna besvarade de 25 itemen, som var ställda i form av påståenden om sig själva, genom att placera sig längs en sjugradig skala där ändpunkterna representerades av "Det är aldrig eller nästan aldrig sant" och "Det är alltid eller nästan alltid sant". Se Bilaga C för samtliga 25 BSRI items som använts i enkäten.

På sida fem, sista delen av enkäten, skattades deltagarnas ideologiska orientering. Frågan placerades sist i enkäten för att undvika potentiella priming effekter från att ha svarat på den inledande frågan gällande deras juridiska kön på sida två. Som nämnt i avsnittet ideologisk orientering har vi Sverige haft demokrati i ca hundra år och idag pratas det både inom politiska sammanhang och i folkmun om vänster och höger som beskrivningar av ens ideologiska orientering. Detta ligger till grund varför vi använde oss av en vänster-högerskala för att få en uppfattning kring myndiga svenskars ideologiska orientering. Det finns däremot vissa skillnader i hur man praktiskt presenterar en vänster-högerskala för sina deltagare, skillnader som kan ge olika resultat vid studier som vår.

En skalas ändpunkter bör vara tydliga på så sätt att deltagarna har samma uppfattning av vad som menas med ändpunkterna, i vårt sammanhang vänster och höger. För någon kan vänster innebära det parti som klassas som mest vänster i riksdagen och för andra kan det innebära anarkism eller liknande. För att bli av med den här problematiken så använde sig Weber (2012) av att markera ändpunkterna som "extremvänster" och "extremhöger". Han resonerade att detta minskar risken för tolkningsfel av skalans ändpunkter.

En annan viktig aspekt är huruvida en vänster-högerskala bör innehålla en mittpunkt eller ej, något det finns både fördelar och nackdelar med. En nackdel är att mittpunkten har visat sig vara lättillgänglig för de som exempelvis är lågutbildade eller inte är politiskt kunniga/aktiva (Scholtz & Zuell, 2012). En fördel är att det faktiskt finns partier som beskriver sig själva och sin ideologi som "mitten" och människor som förknippar eller stödjer dessa har då en tydlig punkt att värdera sig själva längs vänster-högerskalan (Kroh, 2007).

Med allt detta i beaktning så avslutades enkäten med frågan "Med en svensk politisk kontext i åtanke, hur skulle du beskriva din ideologiska orientering?". Frågan besvarades genom att deltagarna fick placera sig på en niogradig skala med ändpunkterna "extremvänster" och "extremhöger". Skalan gavs nio graderingar eftersom "extrem"-alternativen eventuellt skulle medföra negativa konnotationer vilket som vid användning av en sjuogradig skala skulle kunna ha lett till att deltagarna avstod ifrån att identifiera sig som dessa och således hade variansen minskat.

Etik

Den aktuella studien gjordes inom ramen för högskoleutbildning på grundnivå. Till följd av detta är den inte skyldig att följa de lagar och riktlinjer som kontrollerar övrig modern forskning i Sverige. Studien genomgick dock en grundläggande etisk prövning för kandidatuppsatser vid Lunds universitet för att försäkra att studien utfördes på ett etiskt godtagbart sätt, något som är praxis (Codex, u.å.a.).

På grund av studiens harmlösa syfte och design behövdes inte många etiskt problematiska överväganden beaktas. Informerat samtycke var dock aktuellt att säkerställa. Informerat samtycke innebär att samtliga deltagare informeras om den övergripande planen för forskningen, syftet med forskningen, forskningens metod, eventuella risker, vem som är forskningshuvudman, att deltagandet är frivilligt samt att deltagaren när som helst kan avbryta sitt deltagande. Varpå de är tvungna att aktivt och frivilligt samtycka till den givna informationen innan studien kan genomföras. I den aktuella studien gavs all essentiell information i enkätens första del. Resten av enkäten var inte tillgänglig förrän deltagarna klickade i att de hade tagit del av informationen och accepterat villkoren. Den information som delgavs ansågs nödvändig och tillräcklig. Ej nödvändig information som skulle kunna ge upphov till försökspersoneffekter (social önskvärdhet och demand characteristics) uppgavs ej (Codex, u.å.b.). För studiens enkät se Bilaga A, Bilaga B samt Bilaga C.

Vidare informerades deltagarna om att samtlig data var anonym och att de skulle undvika att delge personlig information (till exempel namn eller personnummer) för att försäkra att ingen data skulle kunna kopplas till någon individ. De informerades även om att

datan endast skulle användas i forskningssyfte. Enligt Googles integritetspolicy (Google, u.å.) tar de del av samtliga filer och data som skapas i deras tjänster. Utöver detta samlar de även in uppgifter såsom IP-adress och GPS data. Google har även tillgång till individers personuppgifter om man använder ett Google-konto. På grund av detta kan vi inte garantera att Google inte har möjlighet att koppla data från vår studie till individer. För att minska risken för detta valde vi dock att avstå från en funktion i Google Forms som kräver att deltagarna är inloggade på ett Google-konto, vilket dock får konsekvensen att varje deltagare har möjlighet att skicka fler än ett svar.

Resultat

Kontroll för antaganden

För att undersöka våra antaganden tittade vi initialt på VIF värdena, dessa ansågs inte brutna mot. Samtliga VIF-värden var lägre än 10 som vi valt som cutoff värde (Pallant, 2020). Dessa värden från de olika testen går att finna i Bilaga D. Vi ville även titta på interkorrelationen mellan faktorerna, särskilt i kombinationen av BSRI och HEXACO. Därmed gjordes en korrelationsanalys för att beräkna Pearsons korrelationskoefficient. Hela denna går att finna i Bilaga F. De faktorer med höga korrelationsvärden, $r < .5$, (Cohen, 1988, refererat i Pallant, 2020) var Extraversion & maskulinitet ($r = .62$) och Emotionality & femininitet ($r = .57$). Inte heller på detta område ansåg vi detta bryta mot antagandena, då de var under $.7$ (Pallant, 2020). Även en QQ-plot utfördes för att kolla av outliers med mera. Här fann vi inga markanta avvikande svar, de olika QQ-ploterna går att hitta i Bilaga E. Även HEXACOs interna reliabilitet testades för att säkerställa översättningens interna konsistens. Samtliga faktorer uppnådde $\alpha < .7$ och anses därmed uppnå acceptabel nivå (DeVellis, 2012, refererat i Pallant, 2020). Samtliga alphavärden går att se i Tabell 1.

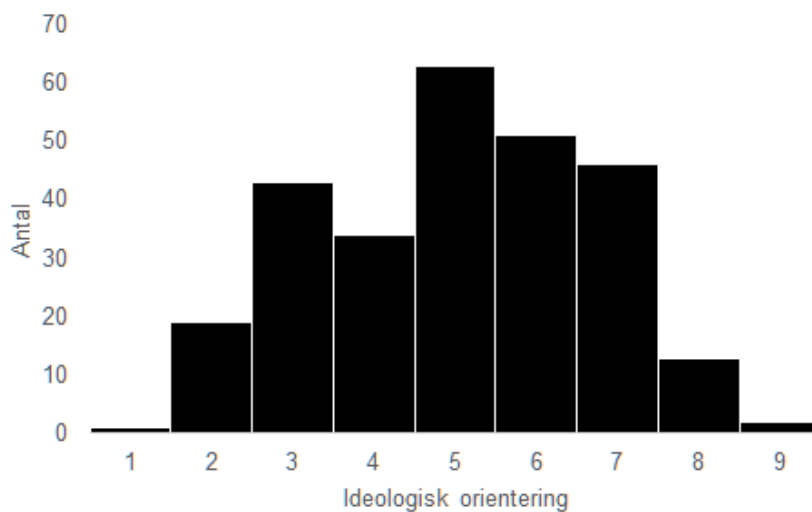
Tabell 1

HEXACO's faktorerers individuella interna konsistens

	α
Honesty-Humility	.79
Emotionality	.80
Extraversion	.79
Agreeableness	.70
Conscientiousness	.77
Openness	.76

Note. Reliabilitetstest 1, HEXACOs faktorer.

Efter detta identifierades deskriptiva data i avseende på ideologisk orientering ($M = 5.03$, $SD = 1.69$) som visade på en god spridning vilket visualiseras i Figur 2.

Figur 2. Histogram över spridningen för deltagarnas ideologiska orientering, 1 = Extremvänster, 9 = Extremhöger

Hypotes 1a

För att testa vår första hypotes, huruvida BSRI signifikant kan predicera deltagares ideologiska orientering utfördes en multipel regressionsanalys. Resultaten av regressionsanalysen var att BSRI modellen kunde förklara .102 av variansen och att modellen

var en signifikant prediktor av ideologisk orientering, $F(2, 269) = 15.24, p < .001$. Både femininitet ($B = -0.54, p < .001, sr^2 = .06$) och maskulinitet ($B = 0.30, p = .012, sr^2 = .02$) bidrog signifikant till BSRI modellen.

Hypotes 1b

För att besvara hypotes 1b angående huruvida HEXACO kunde signifikant predicera deltagares ideologiska orientering utfördes ytterligare en separat multipel regressionsanalys för HEXACO. Resultaten för regressionsanalysen var att HEXACO kunde förklara .172 av variansen och var en signifikant prediktor av ideologisk orientering, $F(6, 265) = 9.15, p < .001$. Medan Honesty-Humility och Emotionality signifikant bidrog till modellen lyckades varken Extraversion, Agreeableness, Conscientiousness eller Openness to Experience att uppnå signifikans. Samtliga faktorerers B och sr^2 värden går att hitta i tabell 1.

Tabell 2

Prediktorer av Ideologisk Orientering, med Squared Semipartial Correlations Coefficient (sr^2)

	B	sr^2
Intercept	9.33	
Honesty-Humility	-0.59**	.06
Emotionality	-0.45**	.04
Extraversion	0.18	.01
Agreeableness	-0.20	.01
Conscientiousness	-0.03	.00
Openness to experience	-0.20	.01
R^2	.172	

Note. Regressionsmodell 2, HEXACO påverkan på Ideologisk orientering. * = $p < .05$, ** = $p < .01$.

Hypotes 2

För att besvara vår andra hypotesen huruvida HEXACO och BSRI tillsammans kan förklara större del av variansen gjorde vi ytterligare en multipel regressionsanalys. Resultatet av regressionsanalysen var att HEXACO och BSRI tillsammans kunde förklara .181 av

variansen och var en signifikant prediktor för ideologisk orientering, $F(8, 263) = 7.259, p < .001$. Här gjorde endast Honesty-Humility ett signifikant bidrag till förklaringen. Samtliga andra, Emotionality, Extraversion, Agreeableness, Conscientiousness, Openness to Experience, maskulinitet och femininitet misslyckades med att signifikant bidra till modellen. Samtliga faktorerers B och sr^2 värden går att hitta i tabell 3.

Tabell 3

Prediktorer av Ideologisk Orientering, med sr^2 värden

	B	sr^2
Intercept	8.86	
Honesty-Humility	-0.58**	.06
Emotionality	-0.27	.01
Extraversion	0.10	.00
Agreeableness	-0.03	.00
Conscientiousness	-0.00	.00
Openness to experience	-0.22	.01
maskulinitet	0.18	.00
femininitet	-0.23	.01
R^2	.181	

Note. Regressionsmodell 3, HEXACO & BSRI gemensam påverkan på ideologisk orientering. * $p < .05$ ** $p < .01$

Hypotes 3

Slutligen för att testa hypotes 3, gällande vilket av HEXACO+BSRI eller ålder+kön som uppnår bäst prediceringsmodell utfördes en till multipel linjär regressionsanalys. Resultaten av regressionsanalysen var att ålder och kön kunde förklara .129 av variansen och modellen var en signifikant prediktor av ideologisk orientering, $F(2, 269) = 19.9 p < .001$. Medans kön signifikant bidrog ($B = -1.2, p < .001, sr^2 = .12$) till modellen misslyckades ålder med att uppnå ett signifikant värde ($B = .01, p = .08 sr^2 = .01$).

Diskussion

Hypotes 1

Studiens första hypotes handlade om huruvida HEXACO (hypotes A) respektive BSRI (hypotes b) var för sig kunde predicera ideologisk orientering.

1a. Avseende HEXACO kunde vi se ett tydligt stöd för denna hypotes då personlighetstestets modell var en statistiskt signifikant prediktor och kunde förklara 17.2 % av variansen på ideologisk orientering. Detta resultat går i linje med tidigare studier som har dokumenterat motsvarande resultat som 12 % (Chirumbolo & Leone, 2010). Utöver att bekräfta tidigare fynd tyder våra resultat på att HEXACOs prediceringsförmåga kan vara större än man tidigare trott. Differensen på 5 procentenheter skulle dock kunna bero på kulturella skillnader då den aktuella studien har testat en svensk demografi, i kontrast till den hänvisade studiens italienska. Exempelvis skulle en sådan kulturell skillnad kunna vara att den politiska diskursen i Sverige i högre grad påverkas av en vänster-höger-kategorisering och att svenskar därför bättre kunde placera sig på en sådan skala.

1b. Avseende BSRI lyckades den uppnå statistisk signifikans, och modellen förklara 10.2 % av variansen. Därmed något lägre än HEXACO, men likväl signifikant och med en relativt hög variansförklaring. Detta betyder också att andra faktorer än personlighet kan fungera som användbara prediktorer för att predicera ideologisk orientering. I brist på tidigare forskning finns inga likvärdiga data att jämföra detta med. Romer (1990) visade dock att könsidentifiering i viss mån kan kopplas till politisk tillhörighet. Den studiens resultat var dock inte övertygande med tanke på att den hade ett annat fokus och sämre design för syftet. Romer påpekade också att politiskt aktiva, vilket hans urval endast bestod av, tenderar att vara mer maskulina. Således erbjuder vår studie nya bevis på kopplingen mellan könsidentifiering och ideologisk orientering.

Hypotes 2

Vidare hypotetiserade vi att HEXACO och BSRI tillsammans kunde förklara mer av variansen på ideologisk orientering än måtten gjorde var för sig. Även denna hypotes bekräftades då en multipel regressionsanalys med samtliga faktorer kunde med statistisk signifikans förklara 18.1 % av variansen på ideologisk orientering. Modellen predicerar ideologisk orientering i högre grad än HEXACO och BSRI lyckades med var för sig. Denna regressionsmodell förklarar dock endast runt 1 procentenhet mer än HEXACO enskilt. Att den är högre behöver därmed inte betyda att den är mer effektiv eller bättre, med tanke på att den då innehåller avsevärt fler frågor. Resultatet är emellertid inte så pass stort som man skulle vänta sig om de två personlighetsmåtten förklarade olika delar av variansen på

ideologi. Detta tyder på att HEXACO och BSRI i stor grad förklarar samma varians på ideologisk orientering.

Hypotes 3

Slutligen förutsågs HEXACO och BSRI kunna förklara mer av variansen på ideologisk orientering än de enklare och mer vedertagna måtten ålder och kön. En multipel regressionsanalys med de sistnämnda faktorerna visade en prediktionsförmåga på 12.9 %. Eftersom detta är lägre än modellen i föregående stycke (18.1 %) kan vi verifiera alternativhypotesen.

Resultatdiskussion

För att få en förståelse för hur de olika faktorerna i HEXACO och BSRI bidrog till att förklara ideologi beräknades även hur varje faktors samband med ideologisk orientering såg ut, samt i vilken grad varje faktor bidrog med unik prediceringsförmåga. I regressionsmodellen där BSRI testades kunde vi se att femininitet hade en negativ korrelation med ideologi, medans maskulinitet korrelerade positivt. Detta stämmer med tidigare forskning som har visat på en koppling mellan maskulinitet och högerideologi i en amerikansk kontext (Romer, 1990). Femininitet visade sig i vår studie ha högre unik prediktiv förmåga än maskulinitet. När HEXACO analyserades kunde vi se att Honesty-Humility och Emotionality båda var positivt associerade med vänsterideologi och hade en relativt hög unik prediceringsförmåga. Eftersom vi såg att HEXACO och BSRI tillsammans endast kunde förklara lite mer av variansen tillsammans än HEXACO självt finns det anledning att tro att de faktorer som bidrog till hög unik prediceringsförmåga i de två första regressionsmodellerna förklarade samma del av variansen. Möjligen innebär det att Emotionality och femininitet svarar för samma prediceringskraft. Detta påstående stöds dels av det faktum att båda hade en liknande koppling till ideologisk orientering samt att de items som mäter dessa faktorer besitter vissa likheter, exempelvis "Jag känner för att gråta när jag ser andra människor gråta" (Emotionality) och "Jag är sympatisk" (femininitet). Även en hög interkorrelationskoefficient på .57 styrker detta.

Begränsningar

Med den aktuella studien finns det vissa begränsningar som kan ha påverkat resultatet. Tre uppenbara begränsningar är att vi har utfört en tvärsnittsstudie, att vi har använt oss av en enkät och att datan är tagen från deltagarnas självrapportering. Problemet i vårt fall med användandet av en tvärsnittsstudie är att vi inte kan se människors personlighetsdrag och ideologiska orientering över tid. Uppfattning av ens egna personlighetsdrag tror vi kan skifta en del beroende på externa faktorer, såsom humör och

välstånd under utförandet av enkäten för deltagarna. Med en longitudinell studie hade man kunnat jämföra ut sådana faktorer för att få ett mer pålitligt resultat. Nu när vi har använt oss av en enkät för att samla in data istället för att utföra en experimentell studie så förstärks problematiken med externa faktorer som vi inte kan kontrollera, något som gör resultatet mindre tillförlitligt. När det kommer till självrapporteringen så är en negativ konsekvens problematiken med social önskvärdhet. När deltagarna får skatta sig själva längs personlighetsskalorna så kanske man gör det mer efter vad man tror är socialt önskvärt än hur man faktiskt är. Vi var medvetna om dessa problem på förhand men med den tidspress samt resursbrist som vi hade ansåg vi att vår metod var den praktiskt sett bästa.

En annan viktig begränsning är att det inte går att dra några kausala slutsatser eftersom studien är utformat på ett sådant sätt att vi endast tittar efter samband utan riktning. Vi kan därför inte säga om det är människor med vissa personlighetsdrag som tenderar att placera sig själva vänster/höger eller om det är de som brukar placera sig själva vänster/höger som tenderar att ha vissa personlighetsdrag. De slutsatser som vi kommer fram till är gjorda med utgångspunkten att personlighetsdrag utformas tidigare i livet än ideologisk orientering.

Urvalet var en kombination av ett bekvämlighetsurval och ett snöbollsurval. Vi hade ursprungligen planerat att ha ett mer randomiserat urval men under tiden som vår studie utfördes (våren 2020) så hindrade myndighetens restriktioner och rekommendationer gällande Covid-19 oss från att få ett bättre urval. Det faktum att detta är en kandidatuppsats gör också att tiden att utföra studien på var kraftigt begränsad precis som mängden resurser. Detta medförde att den geografiska fördelningen och framförallt åldersfördelningen hos deltagarna blev skeva med ett större urval från södra Sverige samt en stor övervikt unga deltagare, se detaljer under avsnittet Deltagarinformation. Med en begränsad extern validitet kan man inte rakt av applicera vårt resultat på en specifik grupp utan resultatet bör tolkas som riktlinjer inom det undersökta urvalet, svenskar. Däremot går det sannolikt att anta att människors personligheter inte är markant annorlunda beroende på vart i Sverige man är bosatt och hur gammal man är.

En annan begränsning med studien är den svenska översättningen av HEXACO som vi har använt oss av (Bergh & Akrami, 2016). Bergh och Akrami kunde i sin studie visa på att översättningen av HEXACO-100 innehåller en god reliabilitet, precis som vi också kunde visa på fast med HEXACO-60 (se Resultat), och att faktorsstrukturen var densamma som den engelska originalmodellen. Dock finns det ännu ingen omfattande data kring den svenska översättningens validitet gentemot originalmodellen, en begränsning som är värd att ha i åtanke.

BSRI utvecklades av Bem (1974) och det har i skrivande stund gått 46 år sedan testet först presenterades. De flesta items som ursprungligen var med i modellen är med än idag och vissa items kan med dagens ögon verka gammalmodiga, exempelvis att vara oberoende (eng. independent) är typiskt maskulint och att vara lättlurad (eng. gullible) är typiskt feminint. Det är också bland annat därför som Perssons (1999) svenska översättning innehåller vissa förändringar gentemot originalversionen. Trots detta ska man komma ihåg att det har gått 21 år sedan Persson gjorde dessa justeringar och samhället samt dess stereotyper förändras ständigt. Donnelly och Twenge (2017) har sedan 1990 identifierat en generell nedgång i skattade värden på femininitet och maskulinitet för både män och kvinnor. Persson (1999) nämner även att människor i ekonomiskt och socialt utvecklade länder med hög jämställdhet tenderar att associeras med mindre påtagliga könsstereotyper. Detta kan göra att resultaten för deltagarnas maskulinitet och femininitet i vår studie kan ha blivit förminskade då de items som har använts inte representerar dagens könsstereotyper. Med detta sagt så är Bems BSRI modell den modell den som har varit mest populär att använda inom forskning kring människors könsidentifiering (Donnelly & Twenge, 2017).

Frågan som berör deltagarnas ideologiska orientering utformades som en niogradig skala där vänsterideologi och högerideologi sattes som direkta motsatser. Lee, Ashton, Griep och Edmonds (2018) resonerade att det kunde ha varit gynnsamt att mäta människors vänsterideologi och högerideologi som två separata konstrukt istället för två motsatta, precis som vi har gjort gällande deltagarnas könsidentifiering. På så sätt hade man kunnat jämföra personlighetsdrag samt könsidentifiering med deltagarnas värde av vänsterideologiska värderingar och värde av högerideologiska värderingar. Vi ser dock nytta med att använda sig av en skala som efterliknar det sätt som människor är vana att se olika partier presenterade, för att på så sätt lättare kunna applicera deras ideologiska orientering på deras röstningsbeteende.

I början av vår enkät så frågade vi deltagarna om deras kön. Detta kan ha primat deltagarna till att tänka på deras kön, något som kan ha förstärkt deras svar kring könsidentitet. Deltagarna fick besvara frågorna kring personlighetsdrag före frågorna om könsidentitet i förhoppningen att en sådan eventuell effekt skulle ha avtagit när deltagarna skulle besvara frågorna som behandlade deras könsidentifiering.

Användbarhet

Vad kan våra resultat faktiskt användas till? Att kunna förklara en varians till 18 % kan uppfattas som rätt låga siffror. Samtidigt ger det tillgång och möjlighet att förstå en del av förklaringen som leder fram till var folk landar och röstar politiskt. Därmed kan det vara

ett ganska billigt och effektivt sätt att förstå sin potentiella väljargrupp. Testet i sig är relativt kort, ca 15 minuter som vi pratade om inledningsvis, och skulle man hypotetiskt sätt erbjuda något i utbyte, något så enkelt som de svaren man kan läsa ut från studien finns det t.o.m. ett värde för deltagaren att delta i studien. Det har visats tidigare, mest bemärkt i Cambridge analytica. Man kan också teoretisera att man efter att veta hur din väljargrupp ser ut kan anpassa budskapet och meddelandet utifrån det. Dessutom kan man försöka läsa ut större tendenser och enklare sätt att kartlägga personer som inte överhuvudtaget fyllt i eller någonsin tänkt fylla i ett “personlighetsquiz”, genom att titta på tendenser i de grupperna som deltagit i studierna. Har du exempelvis tillgång till personlig information på Facebook i form av vad man interagerar med kan man sannolikt läsa ut delar av deras personlighetsfaktorer och beteende på sociala medier. Utifrån detta kan du genom mer publik information rikta in dig till grupperna du är intresserad av genom Facebooks inriktade marknadsföring. Exempelvis kan det kanske vara sannolikt att folk med högt “openness to experience” interagerar med vissa resesidor och äventyrsgrupper? Det är inte särskilt långsökt, och med studier inom området kan man kanske se liknande tendenser för andra personlighetsdrag som ytterligare förenklar datatillgängligheten.

Kanske är det också detta som är anledningen till att vissa grupper syns betydligt mer än andra på sociala medier och vissa partier “vinner” på plattformarna? Något så enkelt som att deras väljarbas faktiskt personlighetsmässigt skiljer sig åt? Även detta kräver vidare studier, men det skulle kunna vara en förklaring (Bumblewing, 2020).

Utöver detta finns det flera andra saker som vi tror att vår studie kan ligga till grund för. Vinsten av att kombinera HEXACO och BSRI var inte särskilt hög, och diskuterbart ganska onödig eftersom det, relativt sett till studien, blev mycket fler frågor för en liten förbättring av modellen. Dock kan man framöver genom sr^2 värdena vi hittat teoretisera och i framtida studier undersöka kombinationer av de olika underliggande faktorerna i BSRI och HEXACO för att skapa ett effektivare quiz. Samtliga faktorer bidrog inte till att skapa en bättre modell, utan var snarare onödiga och riskerar att försämra kvaliteten på datan och mängden av data eftersom det kräver en större tidsinsats för respondenten.

Man kan också se hur både kön & femininitet/maskulinitet var framgångsrika prediktorer. Kvinnor tenderade att lägga sig längre till vänster och män längre till höger, precis som många tidigare har visat på. Kanske kan det också vara så att kvinnlighet respektive manlighet uppnår ännu högre prediceringsvärde ifall man grupperar män och kvinnor var för sig, med tanke på att grupperna markant skiljer sig åt. Även här behövs ytterligare studier, men att extremvärden i manlighet och kvinnlighet predicerar bättre för

respektive kön skulle inte vara omöjligt. Praktiskt nog är information om individers kön dessutom enkel information att samla in och gruppera efter, relativt sett till personlighetsdata. HEXACO är även utvecklat för att andra ska kunna skatta en individs personlighet. En studie som utgår ifrån detta och tittar på dess prediktiva förmåga skulle också kunna vara intressant. Då hade problematiken kring självskattning och social desirability eventuellt kontrollerats, samtidigt skulle det också kunna vara mer omständigt att genomföra och få in data på. Ifall man dessutom vill kunna dra slutsatsen huruvida ideologisk orientering predicerar röstning, behöver man ytterligare studier som tittar på korrelationen där. Chirumbolo och Leone hittade en hög sådan korrelation i sin italienska studie. Samtidigt är det politiska landskapet annorlunda i Sverige, med många partier som kanske inte ligger lika tydligt på "höger-vänster" skalan, så för att kunna göra samma utsago bör en sådan studie utföras på ett svenskt urval.

Referenser

- Ashton, M. C., & Lee, K. (2009). The HEXACO-60: A short measure of the major dimensions of personality. *Journal of Personality Assessment*, *91*, 340-345. doi:10.1080/00223890902935878
- Bem, S. L. (1974). The measurement of psychological androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *42*(2), 155–162. doi:10.1037/h0036215
- Bergh, R., & Akrami, N. (2016). Are non-agreeable individuals prejudiced? Comparing different conceptualizations of agreeableness. *Personality and Individual Differences*, *101*, 153-159. doi:10.1016/j.paid.2016.05.052
- Bumblewing (2020), Bumblewing leaderboard. Hämtad 4 maj 2020 från Bumblewing: <https://www.bumblewing.com/>
- Cadwalladr, C & Graham Harrison, E. (2018, 17 mars). Revealed: 50 million Facebook profiles harvested for Cambridge Analytica in major data breach. *The Guardian*. Hämtad från <http://www.theguardian.com>
- Chirumbolo, A., & Leone, L. (2010). Personality and politics: The role of the HEXACO model of personality in predicting ideology and voting. *Personality and Individual Differences*, *49*(1), 43–48. doi:10.1016/j.paid.2010.03.004
- Codex. (u.å.a.). *Forskningsetisk prövning*. Hämtad 29 april 2020 från Codex: <http://www.codex.vr.se/manniska5.shtml>
- Codex. (u.å.b.). *Informerat samtycke*. Hämtad 29 april 2020 från Codex: <http://www.codex.vr.se/manniska2.shtml>
- Donnelly, K., & Twenge, J. (2017). Masculine and Feminine Traits on the Bem Sex-Role Inventory, 1993-2012: a Cross-Temporal Meta-Analysis. *Sex Roles*, *76*(9–10), 556–565. doi:10.1007/s11199-016-0625-y

Facebook. (u.å.). *Annonsinriktning*. Hämtad 12 april 2020 från Facebook:

<https://www.facebook.com/business/ads/ad-targeting>

Google. (u.å.a). *Sekretess och användarvillkor*. Hämtad 29 april 2020 från Google:

<https://policies.google.com/privacy>

Google. (u.å.b). *Targeting your ads*. Hämtad 12 april 2020 från Google:

<https://support.google.com/google-ads/answer/1704368?hl=en>

Kroh, M. (2007). Measuring Left-Right Political Orientation: The Choice of Response Format. *The Public Opinion Quarterly*, 71(2), 204. doi:10.1093/poq/nfm009

Lee, K., & Ashton, M. C. (2004). Psychometric Properties of the HEXACO Personality Inventory. *Multivariate Behavioral Research*, 39(2), 329–358.
doi:10.1207/s15327906mbr3902_8

Lee, K., Griep, Y., Ashton, M. C., & Edmonds, M. (2018). Personality, Religion, and Politics: An Investigation in 33 Countries. *European Journal of Personality*, 32(2), 100–115.

Pallant, J. (2020). *SPSS Survival Manual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS* (7. uppl.). Maidenhead, England: Open University Press.

Persson, R. S. (1999). *Exploring the meaning of gender : Evaluating and revising the Bem Sex-Role Inventory (BSRI) for a Swedish research context (BSRI-SE)* (Insikt). Jönköping: Högskolan för lärarutbildning & kommunikation. Hämtad från
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hj:diva-11917>

Romer, N. (1990). Is Political Activism Still A “MASCULINE” ENDEAVOR?: Gender Comparisons among High School Political Activists. *Psychology of Women Quarterly*, 14(2), 229–243. doi:10.1111/j.1471-6402.1990.tb00016.x

- Scholz, E., & Zuell, C. (2012). Item non-response in open-ended questions: Who does not answer on the meaning of left and right? *Social Science Research*, 41(6), 1415–1428. doi:10.1016/j.ssresearch.2012.07.006
- Statistiska centralbyrån. (2019). *Partisymptiundersökningen november 2019*. Hämtad 8 april 2020 från <https://www.scb.se/publikation/37253>
- The European Institute for Gender Equality. (2019). *Gender Equality Index 2019 Work-life balance*. Hämtad 14 april 2020 från <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-work-life-balance>
- Weber, W. (2012). *Behind Left and Right. The Meaning of Left-Right Orientation in Europe*. (Doktorsavhandling, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona). Hämtad från <https://www.tdx.cat/handle/10803/107624#page=169>
- Zechmeister, E. (2006). What's Left and Who's Right? A Q-method Study of Individual and Contextual Influences on the Meaning of Ideological Labels. *Political Behavior*, 28(2), 151–173. doi:10.1007/s11109-006-9006-5

Bilagor

Bilaga A

Framsida (omslag) enkäten

Kandidatenkät

Hej!

Du behöver vara över 18 år och svensk medborgare för att svara på den här enkäten.

Formuläret tar ca 10-15 minuter att utföra.

Vi är tre studenter vid Lunds Universitet som studerar vilka faktorer som påverkar ideologisk orientering. Den här enkäter kommer såldes innefatta frågor om både personlighetsfaktorer och ideologi. Din data kommer endast användas i forskningssyfte.

Deltagande är helt frivilligt, och du kan utan konsekvenser avbryta ditt deltagande när helst fram tills det att svar är inskickade då all data anonymiseras. För att vidare försäkra din anonymitet ber vi dig inte nämna ditt namn eller andra personuppgifter som kan direkt kopplas till dig. Enskilda individers data kommer inte att kunna avläsas eller analyseras, utan fokus ligger på grupp-tendenser.

Stort tack för ditt deltagande och hjälp med utförandet av vår kandidatuppsats i psykologi.
/Gustav, Ivar och Kristoffer

Frågor eller tankar? Hör av dig till: gu7772gu-s@student.lu.se

* Required

*

Jag har läst och accepterar villkoren

Next Page 1 of 5

Never submit passwords through Google Forms.

Bilaga B*Samtliga frågor, HEXACO*

-
- 1 *Jag skulle bli uttråkad av ett besök på ett konstgalleri.*
 - 2 *Jag planerar i förväg och organiserar saker för att undvika krångel i sista minuten.*
 - 3 *Jag hyser sällan agg, inte ens mot människor som har behandlat mig väldigt illa.*
 - 4 *Överlag känner jag mig någorlunda nöjd med mig själv.*
 - 5 *Jag skulle känna mig rädd om jag var tvungen att resa i dåligt väder.*
 - 6 *Jag skulle inte använda smicker för att få en löneförhöjning eller befordran på jobbet, även om jag trodde att det skulle lyckas.*
 - 7 *Jag är intresserad av att lära mig om andra länders historia och politik.*
 - 8 *Jag pressar mig ofta hårt när jag försöker nå ett mål.*
 - 9 *Folk säger ibland att jag är för kritisk mot andra.*
 - 10 *Jag yttrar sällan mina åsikter i gruppmöten.*
 - 11 *Ibland kan jag inte låta bli att oroa mig för småsaker.*
 - 12 *Om jag visste att jag aldrig skulle åka fast så skulle jag vara villig att stjäla miljontals kronor.*
 - 13 *Jag skulle finna ett nöje i att skapa konst, till exempel en novell, en sång, eller en tavla.*
 - 14 *När jag jobbar på något så ägnar jag inte mycket uppmärksamhet åt små detaljer.*
 - 15 *Jag får ibland höra från andra att jag är för envis.*
 - 16 *Jag föredrar arbeten som innefattar social kontakt framför dem som innebär att man arbetar ensam.*
 - 17 *Vid smärtsamma upplevelser behöver jag någon som kan trösta mig.*
 - 18 *Att ha mycket pengar är inte särskilt viktigt för mig.*
 - 19 *Jag tycker att det är slöseri med tid att ägna uppmärksamhet åt radikala idéer.*
 - 20 *Jag gör beslut som baseras på min känsla för tillfället snarare än noggrann eftertanke.*
 - 21 *Folk tycker att jag har kort stubin.*
 - 22 *De flesta dagar känner jag mig glad och optimistisk.*
 - 23 *Jag känner för att gråta när jag ser andra människor gråta.*
 - 24 *Jag tror att jag förtjänar mer respekt än människor i genomsnitt.*
 - 25 *Om jag hade möjligheten skulle jag vilja gå på en konsert med klassisk musik.*
 - 26 *När jag arbetar har jag ibland svårigheter eftersom jag är oorganiserad.*

- 27 *Min inställning till människor som har behandlat mig illa är att förlåta och gå vidare.*
- 28 *Jag känner att jag inte är en populär person.*
- 29 *När det gäller fysisk fara är jag mycket rädd av mig.*
- 30 *Om jag vill ha något från någon så skulle jag till och med skratta åt personens sämsta skämt.*
- 31 *Jag har aldrig riktigt gillat att bläddra i ett uppslagsverk.*
- 32 *Jag gör minsta möjliga arbete som krävs för att klara sig.*
- 33 *Jag tenderar att vara överseende när jag bedömer andra människor.*
- 34 *I sociala situationer är jag ofta den som tar första steget.*
- 35 *Jag oroar mig betydligt mindre än de flesta andra.*
- 36 *Jag skulle aldrig acceptera en muta även om den var väldigt stor.*
- 37 *Jag har ofta fått höra att jag har en bra fantasi.*
- 38 *Jag försöker alltid vara noggrann i mitt arbete även om det tar tid.*
- 39 *Jag är oftast ganska flexibel i mina åsikter när folk inte håller med mig.*
- 40 *Det första jag alltid gör på en ny plats är att skaffa vänner.*
- 41 *Jag kan hantera svåra situationer utan behov av känslomässigt stöd från någon annan.*
- 42 *Det skulle glädja mig mycket att äga dyra lyxiga varor.*
- 43 *Jag tycker om människor som har en annorlunda syn på saker och ting.*
- 44 *Jag gör många misstag eftersom jag inte tänker innan jag agerar.*
- 45 *De flesta människor har lättare att bli arga än vad jag har.*
- 46 *De flesta människor är mer optimistiska och livade än vad jag normalt är.*
- 47 *Jag upplever starka känslor när någon som står mig nära åker bort en längre tid.*
- 48 *Jag skulle vilja att folk såg mig som en betydelsefull person med hög status.*
- 49 *Jag ser inte mig själv som en konstnärlig eller kreativ person.*
- 50 *Folk kallar mig ofta för en perfektionist.*
- 51 *Även när andra gör många misstag säger jag sällan något negativt.*
- 52 *Jag känner mig ibland som en värdelös person.*
- 53 *Även i en nödsituation skulle jag inte gripas av panik.*
- 54 *Jag skulle inte låtsas tycka om någon bara för att få den personen att göra tjänster åt mig.*
- 55 *Jag tycker att det är tråkigt att diskutera filosofi.*
- 56 *Jag gör hellre det jag tänker för stunden än håller fast vid en plan.*
- 57 *När människor säger att jag har fel är min första reaktion att argumentera med dem.*

58 *När jag är i en grupp av människor är jag ofta den som för gruppens talan.*

59 *Jag förblir emotionellt oberörd även i situationer då de flesta andra personer blir väldigt känslamma.*

60 *Jag skulle vara lockad att använda förfalskade pengar om jag visste att jag skulle komma undan med det.*

Note. Samtliga frågor gavs fem svarsalternativ som beskrivs i avsnittet “variabler.”

Bilaga C*Frågor BSRI*

-
1. Jag är full av självförtroende
 2. Jag är tillgiven
 3. Jag försvarar mina övertygelser
 4. Jag är bestämd
 5. Jag är mild och stillsam
 6. Jag har en stark personlighet
 7. Jag är sympatisk
 8. Jag är en varm person
 9. Jag är en kraftfull person
 10. Jag är en ledartyp
 11. Jag är medlidsam
 12. Jag är känslig för andras behov
 13. Jag är villig att ta risker
 14. Jag är angelägen att lindra sårade känslor
 15. Jag är förstående.
 16. Jag har lätt för att ta beslut.
 17. Jag är självtillräcklig och klarar mig själv.
 18. Jag är en lojal person.
 19. Jag är dominant.
 20. Jag är maskulin.
 21. Jag är ömsint.
 22. Jag är varsam.
 23. Jag är villig att fatta beslut och att stå för dem.
 24. Jag agerar ledare.
 25. Jag är feminin.

Note. Fråga 2, 5, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 18, 21, 22, 25 är relaterade till femininitet, resterande till maskulinitet.

Bilaga D*VIF-värden på BSRI, HEXACO, BSRI+HEXACO & Ålder+kön*

D1, HEXACO VIF värden

	<i>VIF</i>	<i>Tolerance</i>
Honesty Humility	1.19	0.843
Emotionality	1.09	0.918
Extraversion	1.13	0.886
Agreeableness	1.21	0.825
Conscientiousness	1.05	0.948
Openness to Experience	1.07	0.938

D2*VIF värden BSRI*

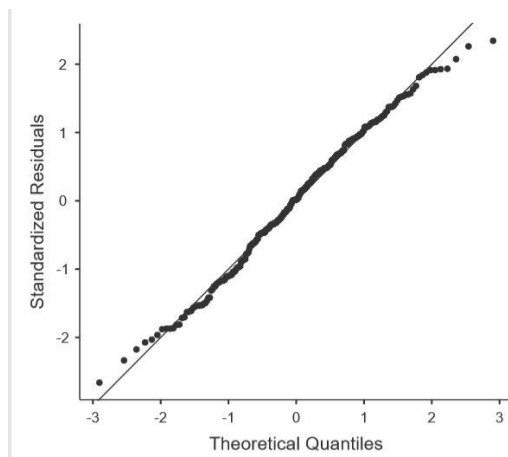
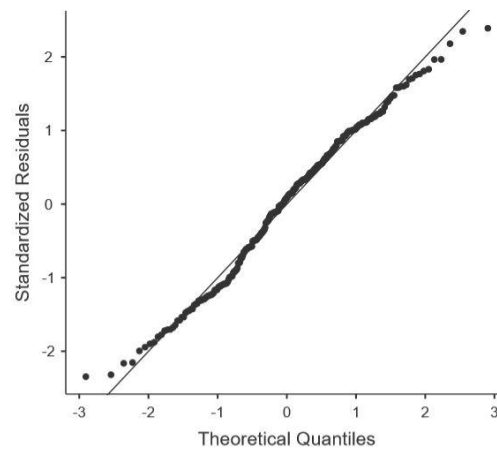
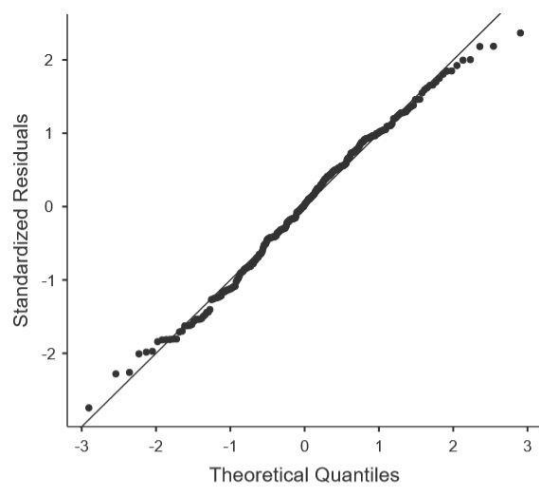
	VIF	Tolerance
femininitet	1.04	0.962
maskulinitet	1.04	0.962

D3*VIF värden ålder+kön*

	VIF	Tolerance
Kön	1.00	1.000
Ålder	1.00	1.000

D4*VIF värden HEXACO+BSRI*

	VIF	Tolerance
Honesty-Humility	1.20	0.832
Emotionality	1.85	0.542
Extraversion	1.95	0.513
Agreeableness	1.61	0.620
Conscientiousness	1.11	0.903
Openness to experience	1.09	0.919
maskulinitet	2.23	0.449
femininitet	2.00	0.499

Bilaga E*QQ-Plotter för HEXACO, BSRI, HEXACO+BSRI*E1, *QQ-plot för HEXACO*E2, *QQ-plot för BSRI*E3, *QQ-plot för BSRI+HEXACO*

Bilaga F

Interkorrelationer, HEXACO+BSRI

Correlation Matrix

	Ideologisk orientering	Honesty-Humility	Emotionality	Extraversion	Agreeableness	Conscientiousness	Openness to Experience	Male	Female
Ideologisk orientering	Pearson's r p-value	—	—	—	—	—	—	—	—
Honesty-Humility	Pearson's r p-value	-0.323 < .001	—	—	—	—	—	—	—
Emotionality	Pearson's r p-value	-0.263 < .001	0.117 0.055	—	—	—	—	—	—
Extraversion	Pearson's r p-value	0.097 0.109	0.012 0.842	-0.238 < .001	—	—	—	—	—
Agreeableness	Pearson's r p-value	-0.196 0.001	0.359 < .001	0.107 0.079	0.124 0.041	—	—	—	—
Conscientiousness	Pearson's r p-value	-0.089 0.142	0.194 0.001	0.072 0.235	-0.088 0.148	0.118 0.052	—	—	—
Openness to Experience	Pearson's r p-value	-0.082 0.178	0.020 0.737	-0.024 0.696	0.198 0.001	0.166 0.006	-0.040 0.514	—	—
Male	Pearson's r p-value	0.199 < .001	-0.098 0.106	-0.404 < .001	0.623 < .001	-0.234 < .001	-0.029 0.639	0.167 —	—
Female	Pearson's r p-value	-0.283 < .001	0.285 < .001	0.570 < .001	0.045 0.458	0.417 < .001	0.219 < .001	0.068 0.267	-0.196 0.001